

Source 1

אהרון מירסקי

מקורה של תפילה "יוצר"

קריית שמע ברכות סביר לה, אך אמרו במשנת ברכות פרק א' משנה ד': בשחר מברך שתים לפניה ואחת לאחריה. לפניה ברכות יוצר או ואהבה רבתה ולאחריה ברכות אמת ויציב. נמצא ארבעה פרקים כאן: שתי הרכות שלפני קריית שמע, קריית אמת ויציב, קריית שמע גופה, ואמת ויציב שלאחריה. מצד הענינים קרובות אמת ויציב וקריית שמע זו אצל זו, שכן בפרשיות שמע ה' מצוה את ישראאל על המצווה ובאמת ויציב ישראאל משבים שהם מקבלים אותן עליהם, והוא שעושה את שני הפרקים הללו גופ אחד. ועל כן אומר ר' יהודה (ברכות יג, א') בין ויאמר לאמת ויציב לא יפסיק. שניות להן בקרבתה — אהבה רבתה ושם. ומה קרבתן? שאהבה רבתה משמשת פтиחה ל"שמע", שבפרשיות שמע ישראאל אומרם לה, "אהבה רבתה אהבתנו", נמצא ישראאל מתקנים עצם כאן לקרוא את "שמע": "ואהבת את ה' אליהיך", ואומרים כיון שה' אוהב אותנו בדיין שנאהב אותו ונשמעו למצוותנו. אבל הkraine שבין "יוצר אור" לברכת "אהבה רבתה" אינה מפוזרת מתוכן של הרכות, שכן מה שייכות בין "יוצר אור" שענינה האור המשופע מן המשמש והירתה על העולם לבין קריית שמע שענינה קבלת על מלכות שמיים? על כן יצא מפרשיו התפילה לחבר את הרכות הללו לאחרים על דרך הרעיון, ואמרו בזה דבריהם גדולים ויפים.¹

Translation: Kriyas Shema is to be surrounded by Brachos. That is why we find in Brachos Chapter 1 Mishna 4: as part of Tefilas Shacharis, one recites two Brachos before Kriyas Shema and one after. Before Kriyas Shema, we recite Yotzer Ohr and Ahava Rabbah; after, the Bracha of Emes V'Yatziv. That results in there being four sections: i.e. two Brachos before Kriyas Shema, Kriyas Shema and Emes V'Taziv. Of the four sections, the two sections that are closely linked are Kriyas Shema and the Bracha of Emes V'Yatziv. In Kriyas Shema, G-d commands the Jewish People to perform certain Mitzvos and in Emes V'Yatziv, we respond that we accept the obligation to perform those Mitzvos. The link between Kriyas Shema and the Bracha of Emes V'Yatziv results in the two sections merging into one unit. That is why R. Yehuda says (Brachos 13a) it is improper to pause between reciting the last parsha of Kriyas Shema and Emes V'Yatziv. Second in closeness are the Brachos of Ahava Rabbah and Kriyas Shema. What links the two? The Bracha of Ahava Rabbah serves as an introduction to Kriyas Shema. In the Bracha of Ahava Rabbah we say to G-d: You have loved us with abundant love. That is preparation for saying within Kriyas Shema that we are obligated to return that love. In other words, in return for G-d loving the Jewish People, the Jewish People should love G-d and perform His mitzvos. What is difficult to explain is the link between Yotzer Ohr and Ahava Rabbah. The content of these Brachos do not reveal a link between the two. What connection is there between Yotzer Ohr whose theme is the light that shines upon the world from the sun and the moon and Kriyas Shema whose theme is accepting the hegemony of G-d. Because of that our Sages made an effort to explain the link and put forth some very nice thoughts.

תפלה שחרית-101 Tefila

Source 2

מכל מקום לחוקרי התפילה החדשים לא נראית קריית שמע וברכותיה כנוגע אחד. לדעת לודביג בלאו² לא נתהברו ברוכות „שמע“ בתקופה אחת, אלא ברכות „יוצר אור“ וברכת האנולה (שלא התחללה ב„אמת וייציב“) נתהברו בתקופה הפרסית לאמרן עם פרשת „שמע ואחתת“. ברכות „אהבתה רבבה“ ו„אמת וייציב“ נתהברו בתקופה ההלניסטית לאמרן עם עשרה הדברות. גם לדעת אלבוגן הברכות המצוירות לפרשיות שמע מוצאנן מזומנים שונים בפרשיות עצמן, וברכת „יוצר אור“ מאוחרת היא, וצירפה לאחר מכן אל שמע וברכותיה לי אמר אתן. וראתה הביא אלבוגן לדבריו מן המשנה בתמיד פרק ה' משנה א', שנאמר שם שהיו הכהנים מברכיהם בבית-המקדש ברכה אחת. ורב יהודה משם שמואל מפרש בברכות דף י"א ע"ב שאותה ברכה אחת זו ברכת „אהבתה רבבה“. מכאן אמר אלבוגן שבראשונה לא הייתה אלא „אהבתה רבבה“ בלבד.³

Translation: On the other hand, modern commentators on Tefila did not view Kriyas Shema and its Brachos as representing one unit. In the opinion of Ludwig Blau, the Brachos of Kriyas Shema were not composed at one time. The Brachos of Yotzer Ohr and Geula (which did not open with the words Emes V'Yatziv) were composed in the Persian era to be said with the first Parsha of Kriyas Shema. The Bracha of Ahava Rabbah and the opening of Emes V'Yatziv were composed in the Hellenist era to be said with the Aseres Ha'Dibros. Ismar Elbogen also expressed the opinion that the Brachos that are linked to the sections of Kriyas Shema were composed as each section became a part of Kriyas Shema and that the last Bracha to be composed was Yotzer Ohr. Elbogen provides proof from the Mishna in Maseches Tamid, Chapter 5, Mishna 1 in which we learn that in the Beis Hamikdash, the Kohanim introduced Kriyas Shema with only one Bracha. R. Yehuda in the name of Shmuel explains in Brachos 11b that the Bracha that the Kohanim recited was Ahava Rabbah. From this statement Elbogen concluded that only one Bracha was recited before Kriyas Shema and that was the Bracha of Ahava Rabbah.

Source 3

שיטה זו העוסקת בשתי הברכות „יוצר אור“ ו„אהבתה רבבה“ חלוקות בזמן חבורו, ועושה את ברכת „אהבתה רבבה“ קודמת בזמן לברכת „יוצר אור“ אינה מתיישבת עם הדברים שניאמרו בחוספה בעניין נוסח הברכות. שככל זה אמרו בחוספה ברכות פרק א: „כל הברכות כולן פותחות בברוך, חוץ מברכה הסמוכה לשמע וברכה הסמוכה לברכה אחרת שאין פותחין בהן בכורוך“.⁴ ואם אנו אומרים ש„אהבתה-רבבה“ הייתה בתחילתה ברכה ראשונה, רואיה היה שפתחה בברוך. ואם תאמר שבאמתفتحה בברוך, אבל לאחר שהסמיכו לה ברכת „יוצר אור“ בראשה, עוברה צורתה והסירו מעיליה את פתיחתה — קשה לומר כן, שנמצא שינו את הנוסח של „אהבתה רבבה“ שהיא הברכה הקבועה מעת תחילתה ונוסחה שגור מפניהם ברכת „יוצר אור“ שברכה חדשה היא ובאים עתה לקובעה.

Translation: This opinion that differentiates between the date of the composition of the Bracha of Yotzer Ha'M'Oras and the composition of Ahava Rabbah making the Bracha of Ahava Rabbah an earlier composition does not jive with what is found in the Tosefta concerning the form of the Brachos. The Tosefta provides the following rule: All Brachos open with Baruch except a Bracha that is linked to Shema and a Bracha that is linked to another Bracha which does not need to open with the words Baruch Ata. If we say that the Bracha of Ahava Rabbah was earlier than Yotzer Ohr, then it is a Bracha that should have

תפלה שחרית-101 Tefila 101

opened with the words Baruch Ata. Perhaps you will answer that at one time the Bracha of Ahava Rabbah did open with the word Baruch but that once Yotzer Ohr was composed to precede it, the opening words of Baruch Ata were removed—that is difficult to substantiate since it would mean that a change was made to the Bracha of Ahava Rabbah which is the Bracha that was established first and its wording was familiar to all before the Bracha of Yotzer Ohr which was a new Bracha which was then composed.

Source 4

ועוד שהראה שהביא אלבוגן מן המשנה בתמיד אינה ראית, ולא דיק בדרכיה יפה. שאלו היה התנא מגיד זרך סיפור מה הייתה חפילהם של הכהנים, והיה אומר כגן כך: בשחרית היו מברכים בבית המקדש ברכה אחת, הייתי אומר: התנא עומד בשעה שמברכים שתי ברכות קורם לשמע, על-כן הוא אומר שבבית המקדש לא היו מברכים אלא אחת מתן, והיה דיווקו של אלבוגן דיק. עכשו: שהחננו מכיא דבריו של הממונה כלשונם, שהממונה היה אומר להם בוזה הלשון: "ברכו ברכה אחת", אם באז לדיק, על כרחך ערך לומר: אחת מן השתיים שהיו לממונה, נמצא לא זו בלבד שאין לדיק מדברי המשנה שהיו מברכים בבית המקדש ברכה אחת בלבד, אלא שיש לדיק מהם חperf זה, שכבר היה אותה שעה

Translation: Furthermore, the proof that Elbogen introduced from the Mishnah in Maseches Tamid is no proof and he was not careful in reviewing its words. If the Tanna meant to tell a story about the parts of the Tefilos the Kohanim recited he would have said as follows: In Shacharis, in the Beis Hamikdash, they recited one Bracha . I would have concluded that the Tanna was reporting on their procedure which existed before the practice to recite two Brachos before Kriyas Shema was instituted. Therefore, the Mishna wanted to report that when the Beis Hamikdash stood, they only recited one Bracha. That would support Elbogen's position. Now that the Tanna tells us what the leader of the Kohanim said; i.e. that the leader called out: Recite one Bracha, that is actually proof that only one Bracha was available to be recited. It turns out that not only is this not proof that in the times of the Beis Hamikdash they recited only one Bracha before Kriyas Shema but we can conclude the opposite; that at that time

Source 5

שתי ברכות. והטעם שלא קראו אלא "אהבה רבה" ולא ברכה "יוצר אור" פירש הגمرا בברכות י"ב ע"א לפי שהכהנים היו קוראים קריית שמע קודם קודם זמנה, מעדיין לא הגיעה זמנה של "יוצר אור" ליאמר.⁵ שמענו שבימי הבית היו אמורים קודם קריית שמע גם ברכת "יוצר אור". אבל מניין שנתייחסה עם שאור ברכות קריית שמע ביסודה אחת? דבר זה למדנוهو מתורתם של ראשונים. ר' אשר בר שאול מלוניל בספר המנהגות שהיברו בשנות ד' תתקע"ע—ד' תתקע"ה נוטן טעם למה סמכו "אהבת עולם" ל"יוצר המאורות", לפי ש"אחו דורך מומזר השמים מספרים כבוד אל (תהלים י"ט), שהוכיר יצירת המאורות וסמרק לה תורה-ה' תמיינה משיבת נפש ואחריו כן עדות ה' נאמנה".⁶

Translation: they recited two Brachos. Why did they only recite only one? The Gemara in Brachos 12a explains : because the Kohanim recited Kriyas Shema very early and the time to recite Yotzer Ohr had not yet arrived.

תפלה شهرית-101 Tefila

That means that when the Beis Hamikdash stood, it was their practice to also recite the Bracha of *Yotzer Ohr* before *Kriyas Shema*. But how do we know that all the Brachos of *Kriyas Shema* were authored at one time? We can reach that conclusion from the words of the Rishonim. R. Asher Bar Shaul from Lunel in his book of customs composed approximately between the years 1210 CE and 1215 CE provide a reason why our Sages linked the Bracha of *Ahavas Olam* with *Yotzer Ha'M'Oras*-because our Sages followed the order of what is found in *La'Minatzach Mizmor L'Dovid Ha'Shamayim Misaprim Kavod Kail* (Chapter 19 of *Tehillim*). In that chapter of *Tehillim*, you find that the author linked the creation of the heavenly luminaries with the fact that the Torah is dear; it revives a person's soul and that the laws that G-d put forth are to be trusted.

Source 6

ועדיין יש לבעל הדין להסביר ולומר: לעולם שתי הברכות הללו „יוצר אור“ ו„אהבה רבה“ אינם יסוד אחד, אלא כל אחת מתן נתחברת בלי זיקה לחברתה, ור' אשר ביר שאל בעל ספר המנהגנות לא במחבר הברכות הוא מדובר אלא בסדר, שסדרן לפי דוגמתו של מזמור י"ט. אין זו תשובה, שכן יש ראייה בידנו שיוסדי הקדושה שבברכת „יוצר“ ציוינו דבריה למזמור י"ט, שכן יש בחלק של הקדושה פירוש השם ממספרים כבוד אל. שמים אלה המספרים איני יודע מה טיבם, באו יוסדי הקדושה ופירשו מהו שאין הכוונה לשםיהם שאין להם פה אלא למלאכים דרי שמיים. שכך נאמר בסוףו של הפיוט „אל ברוך גודל דעתה“ המשמש חיבור עניין המאורות לבין הקדושה: „פנות צבאו קדושים רוממי שדי תמיד מס פרים כבוד אל וקדושתו“. הרי שהשניים הם „פנות צבאות קדושים“, כלומר: המלאכים, והם המספרים כבוד אל. וכבוד אל, זו הקדושה, ונרמזו כאן במילים כבוד אל וקדושתו שני פסוקי הקדושה: קדוש קדוש וגוי (ישע"ז, ג), ובברוך כבוד ה' ממקומו (יחזקאל ג, יב). וכך נאמר בתהלים כמה א' וב': הללו את ה' מן השמים הלווהו במרומים, וסמן לו: הלווהו כל מלאכיו הלווהו כל צבאיו, וסמן לו בפסוק ג': הלווהו שמש וירח. ולא עוד אלא שגילה לנו יוסד הקדושה את טumo משום מה שילב את הקדושה בברכת „יוצר“, לפי שברכת „יוצר אור“ יסודה במזמור י"ט, ואוחו מזמור י"ט הרינו מדבר בקדושה:

Translation: In the meantime, a good lawyer would respond: these two Brachos, *Yotzer Ohr* and *Ahava Rabbah* still do not represent one theme but each Bracha was composed independent of the other and R. Asher son of R. Shmuel author of *Sefer Ha'Minhagos* was not suggesting that one author composed both Brachos. He is just explaining why one Bracha follows the other; that the order of the Brachos is based on the wording of *Tehillim*, Chapter 19. In truth that is not an objection since we have proof that those who inserted *Kedushah* into the Bracha of *Yotzer Ohr* did so to correspond to the verses in Chapter 19 of *Tehillim*. That proof is based on the fact that in *Kedushah* you have an explanation for the words: the skies tell of the honor of G-d. From *Tehillim* 19 alone we do not know exactly what the skies are telling. It is in *Kedushah* of *Yotzer* that we learn that the reference is not to the skies themselves which do not have the ability to speak. It is a reference to the angels who reside in the skies. Thus we find the following words at the end of the piyut: *Kail Baruch Gedol Da'Ah* that serve as a link between the luminaries in the sky and *Kedushah*. “*Pinos Za'av Kedoshim Romimei Sha-Dai Tamid Misaprim Kvod Kail Oo'Kedushaso*.” That means that the skies are the “*Pinos Tzva'Av Kedoshim*”; in other words: the angels are telling of the

תפלה شهرית-101 Tefila 101

honor of G-d. The honor of G-d is the Kedushah that the angels say. Moreover the words: *Kvod Ail Oo'Kedushaso* are references to the two verses of Kedushah; *Kadosh, Kadosh* and *Baruch Kvod*. So too we find in Tehillim 148, 1 and 2: *Halelu Es Hashem Min Ha'Shamayim; Halelulu Ba'Mromim*. Then we find next to those verses: *Halelulu Hu Kol Malachav; Halelulu Kol Tzva'Av.* and then the third verse: *Halelulu Shemesh V'Ya'Rei'ach*. Not only that but the composer of Kedushah tells us the reason that he placed Kedushah in the Bracha of *Yotzer*; i.e. because the Bracha of *Yotzer Ohr* was based on Tehillim 19 and chapter 19 of Tehillim speaks of Kedushah as well.

Source 7

ואם אנו אומרים שמדובר י"ט הוא המקור והזוגמא לברכת "ווצר" יתפרש לנו מאמר בתלמוד בברכות י"א ע"א, שאמר רבא מה טעם תניוח חכמים את הלשון "ובורא חשך" בברכת שחרית ולא שינוחו לשון מעולה, אלא כדי להזכיר מידת יום בלילה ומידת לילה ביום. מניין לו לתלמוד רעינו זה שיש להזכיר מدت לילה ביום ? ואין לומר שהפסוק בישעה מה מקור לבך, שכן על הנוסח

Translation: If we are saying that chapter 19 of Tehillim is the source and model for the Bracha of *Yotzer* that will help explain what we find in Brachos 11a that Rava said why did our sages keep the wording of "Vorei Choshech" in the Bracha of *Yotzer* and did not change it to a more dignified word? This is necessary so that we refer to the night time in the morning and the morning at night time. From where did the Talmud learn that we must refer to the night time in the morning and the morning at night time? We cannot say that the verse in Yeshayahu 45 is the source for that.

Source 8

של הפסוק הוה הגמרא שואלה אם הוा יפה לשמש טופס של ברכה. על כורחנו המקור להה נמצא במקום אחר. ואם אנו אומרים שזה מומור י"ט, הכלול עולה יפה. שנאמר בו: יומ ליום יביע אומר וללילה ללילה יחו דעת. ועתה אנו באים אל ברכת,, אהבה רביה,, וזו מוכחה מתוכה שהיא מיסודת על מומור י"ט. מה מצינו במזמור י"ט בשבת התורה ? המשורר האלמי משבח את החורה שהיא תמיינה משיבת נפש, ואחר כך את מצות ה' שתיא ברה מאירת עינים. ואחר כך את יראת ה' שטהורת היא. והנה אף בברכת,, אהבה רביה,, נמנים שלשה דברים אלה: התורה, המצוות והיראה בזוז הסדר. והריני עורך כאן את דברי המומור ודבורי הברכה אלו לקבל אלו:

Translation: Otherwise why did the Gemara ask if the wording of "Vorei Choshech" is appropriate for use in a Bracha? That must mean that the idea originated in a different source. If that source is Tehillim Chapter 19 then all is resolved nicely because within that chapter we find the line: day to day they pour forth speech and night to night they communicate knowledge.

And now we move onto the Bracha of *Abava Rabbah*. Its wording can also be traced to Chapter 19 of Tehillim. What do we find in that chapter that glorifies the study of Torah? The author whose goal it is to heap praise upon G-d, glorifies the Torah as being perfect, the reviver of souls. Then the author states that the commands of G-d are radiant, enlighten the eyes. Then the author continues with fear of G-d that it is pure. Those three elements can be found in the Bracha of *Abava Rabbah* as well; i.e. the Torah, the commandments and fear of G-d in that order. In the following chart, I compare the words of Chapter 19 of Tehillim and the words in the Bracha of *Abava Rabbah*:

תפלה شهرית-101 Tefila 101

Source 9

אהבת רבה	מזמור י"ט
והאר עינינו בתורתך	תורת ה' תミימה (פסוק ה'...)
ודבק לבנו במצוותך	מצוות ה' מאירת עיניהם (ט)
ויחד לבנו ליראה את שמך.	יראת ה' טהורה (י)

אלא מה שאמרו במזמור י"ט בלשון נסתר: תורה ה', מצות ה', יראת ה', שהוא דרך סיפור, הסיבו יוסד ברכות „אהבת רבה“ ללשון נוכחות בתורתך, במצוותך, ליראה את שמך, שהוא דרך תפילה. אף גם אתה: מיליצת „מאירת עינים“ שבמזמור י"ט (פסוק ט) ניכרת בברכת אהבת רבה בלשון זה, „האר עינינו“. נמצא שלא רק הסדר של שתי הברכות של „יוצר אור“, ו„אהבת רבה“ מוכיח על זיקחן אל מזמור י"ט, אלא שנראית בעיל השפעת העניינים ולשונותיהם שהומשכה על ברכת „אהבת רבה“ מזמור זה.

Translation: What needs to be noted is that the phrases that appear in Chapter 19 of Tehillim are written in the third person: Toras Hashem, Mitzvas Hashem and Yiras Hashem, in a story telling style. Those words were incorporated into the Bracha of Ahava Rabbah but in the second person: in Your Torah, in Your Mitzvos and to fear Your Name, which is the style of prayer. In addition: a reference to the poetic phrase "M'Iras Einayim" found in Chapter 19, 9, can be seen in the Bracha of Ahava Rabbah in the words: V'Ha'Air Eineinu." We can therefore suggest that not only did Chapter 19 of Tehillim influence the sequence of the Brachos of Yotzer Ohr and Ahava Rabbah but it also clearly influenced the theme and wording of the Bracha of Ahava Rabbah.

Source 10

מכל מקום לא די בדברי בעל המנהגות בשביב לכrown את שתי הברכות הללו בחבילה אחת, לפי שברכת „אהבת רבה“ אין לה עמידה לעצמה, שכן אינה אלא פתיחה לקריאת שמע וטפילה לה. על-כז אם אנו אומרים שיש במזמור י"ט הדוגמא של „יוצר אור“ ו„אהבת רבתה“, נמצא דעתה זו קשה מתוכה. שלפי זה מזמור י"ט מהזניק תוכנה של ברכת אחת, היא ברכת „יוצר אור“ שעוניין שלם בה, ועוד תוכן של ברכה שנייה שאינה עניין לעצמה אלא פתיחה לעניין אחר. והיכן העניין גופו? עיקרון של פרשיות „שמע“ הוא קבלת עול מלכות שמים וקבלת עול המצאות, שאם יהיו ישראל משמריהם אותם מזומנים להם שכר, כמו שנאמר בפרשת „והיה אם שמוע“: והיה אם שמוע תשמעו אל מצוותי וכו' ונתתי מטר ארצכם בעתו וגגו. והרי עניין זה גופו של קבלת עול מצאות אמרו באותו מזמור י"ט פסוק י"ב: גם עבדך גוזר בגם בשמורים עקב רב. תיבנת „גמ“ תרגומה יונתן: ברם. נמצא פסוק זה דיבור בפני עצמו ואינו טfel לעניין אחר. וכך פירושו:אמת, מקבל אני על עצמי להיות זהיר במצוות, שהשומר אותן לו שכר רב. פסוק ה'

Translation: In any event, it is not enough to rely on the words of the author of the Sefer Ha'Minhagos in order to explain that the two Brachos, Yotzer Ohr and Ahava Rabbah are one unit. We can also note that the Bracha of Ahava Rabbah is not an independent Bracha. It is an introduction to Krias Shema and is subordinate to it. Therefore it is difficult to justify our argument that Chapter 19 of Tehillim

תפלה شهرית-101 Tefila 101

provides the model for both Brachos? Yes, Tehillim Chapter 19 provides the basis for the Bracha of Yotzer Ohr whose entire theme can be found in the Chapter but concerning the Bracha of Ahava Rabbah, it is not an independent Bracha but is an introduction to another matter. Where then within Tehillim 19 do we find the matter itself; i.e. the themes of Kriyas Shema?

The core theme of the sections of Kriyas Shema is accepting G-d's hegemony and accepting the responsibility of complying with G-d's commandments. If the Jewish People observe those Mitzvos, a reward is waiting for them as we read in the second section of Kriyas Shema: If you listen . . . I will provide rain when it is needed, etc. That same theme of accepting G-d's commandments is found clearly in Tehillim Chapter 19, 12: Your servant is also careful of them for in observing them there is great reward. The word: "also" is explained by Targum Yonason as: however. It therefore appears that this verse is an independent thought and is not linked to any other theme. And its meaning is: true, I accept upon myself to be careful in performing Mitzvos that whoever keeps those commandments is scheduled to receive a significant reward.

Source 11

ניכר בו שהוא עניין חדש, שכל הפסוקים שלפניו המדברים בשבח המאורות ובשבה התורה אמרוים דרך סיפור בלשון נסתר, ופסוק זה הוא הראשון במזמור שהמשורר אומר דבריו בלשון מדבר בעדו. והטעט למך, שכן המשורר עומד ומזכיר, שהוא מקבל על עצמו על המצוות, שיש בכללו עול מלכוח שמיים. מעתה שנתרבר לנו שיש במזמור י"ט גם עיקר עניינה של "שמע", אין לנו אלא לשאול למקורה של הגאולה, כאשר גטרפה היא לכאן? אמת, ברכת הגאולה מכובנת נגד הונחה יצאה מצרים שבסוף קריית שמע, אבל הוא גופו ציריך קיריה ודרישה: מה ראו שתיאמר יצאה מצרים כלומר הגאולה בסוף קריית שמע.

Translation: This verse appears to be introducing a new theme. The verses that precede it heap praise concerning the creation of the luminaries and in the giving of the Torah in the style of story telling and in the third person but this verse is the first verse in the chapter in which the author presents his message in first person. The reason for the change in style is that at this point the author is standing and announcing that he accepts upon himself the responsibility to keep the Mitzvos by which he also accepts the hegemony of G-d.

Now that we have established that Chapter 19 of Tehillim includes the themes of Kriyas Shema all we have left to ask is whether it also includes the theme of Geula-how did the theme of Geula become one of the Brachos of Kriyas Shema? In truth, the Bracha of Geula corresponds to the theme of remembering the Exodus of Egypt that is found at the end of Kriyas Shema but it itself needs analysis and questioning: why did our Sages include the theme of the Exodus, Geula, as part of Kriyas Shema?

Source 12

אף דבר זה מקורי במזמור י"ט; בפסוק האחרון שבו נאמר: יהיו לרצון אמרי פ"י והגיוון לבני לפני ה' צורי וגואלי. הרי שהחmittה כל הדברים האמורים במזמור זה, הוא הגאולה, ועל פי זה כללו מיסדי התפילה את הגאולה בסופה של קריית שמע, וכנגד זה חיברו את דברי הגאולה בברכת „אמת ויציב“, ועל שם שתי התיבות „צורי וגואלי“ יסדו את הסיום של הברכה: צור ישראל וגוי גואלנו ה' צבאות שמון, לפי שהסביר ר' אריה ליב גורדון בחיבורו „תكون חפלה“ שבסיודור „אוצר התפילות“. וביחוד יש לציין את הנוסח הארץ ישראלי לברכת החיתום של הגאולה: ברוך אתה ה' מלך צור ישראל וגואלנו, שהוא מיום על המקרא ה' צורי וגואלי שבמזמור י"ט.

תפלה שחרית-101 Tefila 101

Translation: Even this matter has as its source Chapter 19 of Tehillim; in the last verse of the chapter we find the following verse: *Yihyu L'Ratzon Imrei Phi V'Hagyon Libi Lisanacha Hashem Tzuri V'Go'Ali*. Notice that the concluding thought in this chapter is the Geula. Based on the placement of that verse at the end of the chapter our Sages placed a request for Geula at the end of the Birchos Kriyas Shema. Moreover, based on that verse our Sages included the theme of the Geula in the Bracha of Emes V'Yatziv. Lastly, based on this verse our Sages composed the closing paragraph of *Tzur Yisroel*, etc. *Go'aleinu Hashem* as explained by R. Aryeh Leib Gordon in his commentary *Tikkun Tefila* in the Siddur Otzar Ha'Tefilos. In particular we should note the wording of the closing Bracha of Geula as it is found in *Minhag Eretz Yisroel*; i.e. *Melech Tzur Yisroel V'Go'Alo*. That version of the Bracha is based on the verse of *Hashem Tzuri V'Go'Ali* found in Chapter 19 of Tehillim.

Source 13

נמצא כל ענייני קריאת שמע וברכותיה רשומים במזמור י"ט. ועל פי זה יש לומר שהיתה מזמור זה משמש בראשונה לתפילה שחרית. אבל אם כך הדבר, הiar לא נשאר בדברי חז"ל רושם וזכר לכך? אבל באמת אין כאן חמיה, לפי שיש סימנים ועקבות בחפילה למזמור זה ומאמרים בתלמוד מחזקים אותו. שmonoña עשרה הקيفה החכמים הראשונים פסוקים אחד לפניה ואחד לאחריה, כמו שאמר ר' יוחנן בברכות דף ט' ע"ב בתחילת הוא אומר: ה' שפט הפתחה ופי יגיד תחלתן (תחל' ג"א, י"ז), ולבסוף הוא אומר: יהיו לרצון אמר פי והגיוון לבני לפניו ה' צורי וגואל. שני הפסוקים היו מוקשים בעיני התלמוד, ועל שניהם שאלים (ברכות דף ט' ע"ב) מה טעם נקבעו במקומותיהם. על הפסוק,, ה' שפט הפתחה" שואלים האיך נקבעו כאן והריהו מפסיק בין גאולה לתפילה שдинן להיות סמכות. ואין הגמara מפרשת את טעם קביעותו של הפסוק כאן, אלא מולתו במבנה: כיוון דקבעה רבנן בתפילה כתפלה אריכתא דמיा. אבל אם לדין יש לשאול: רבנן מה טעם נקבעו את הפסוק הות כאן?

Translation: The upshot is that you can find all the themes of Kriyas Shema and its Brachos in Chapter 19 of Tehillim. According to this view, we can say that this chapter of Tehillim played a role in the formation of Tefilas Shacharis. If that is true, why do we not find any reference to the importance of this chapter of Tehillim in any of the Rabbinic writings. In truth this is not surprising because there are traces and references in our Tefilos to the verses in this chapter of Tehillim and statements in the Talmud that bolster their importance.

Our Sages directed that our recitation of *Shemona Esrei* be bookended by verses, one before and one after. As R. Yochonon says in *Maseches Brachos* 9b: you introduce *Shemona Esrei* with the verse of *Hashem Sifasei Tiftach Oo'OPhi Yagid Tibeilasecha* and after *Shemona Esrei* say the verse: *Yihyu L'Ratzon Imrei Phi V'Hagyon Libi Lisanacha Hashem Tzuri V'Go'Ali*. Both verses posed problems for Chazal and concerning both verses, questions were asked why each was placed where they were to be said. Concerning the verse *Hashem Sifasei Tiftach Oo'OPhi Yagid Tibeilasecha*, our Sages asked how can we create a pause between Geula and Tefila. The Gemara then failed to explain why it was placed there but instead relied on it being an already established custom; i.e. since our Sages placed it there, it must mean that it was an extension of Tefila. But in truth the question to be answered was why was it placed at that point?

תפלה שחרית-101 Tefila 101

Source 14

גם על הפסוק الآخر : „יהיו לרצון אמרי פי“ ונור הנאמר לאחר שמונה עשרה שואל התלמוד (שם) : מכדי האי יהיו לרצון אמרי פי משמע לבסוף ומשמע מעיקרא דבעינה למים, מי טעם תקנו רבנן לאחר י“ח לימרו מעיקרא ? כלומר : פסוק זה יכול לומר לאחר בסוף שמונה-עשרה והוא משמעו : יהיו לרצון

Translation: Also concerning the other verse, Yibiyu L'Ratzon Imrei Phi, which is said after Shemona Esrei, the Talmud asks: the wording of the verse: Yibiyu L'Ratzon Imrei Phi is appropriate to be recited both before and after Shemona Esrei, why did our Sages choose to have it recited after Shemona Esrei, let us say it before saying Shemona Esrei? In other words, the Talmud was admitting that the verse could be said at the end of Shemona Esrei and its meaning would be

Source 15

אמרי פי שאמרתי, יוכל לומר בראש שמונה-עשרה והוא משמעו : יהיו לרצון אמרי פי שאני עומד לומר. וביוון שהואיפה לומר גם כאן וגם כאן מה טעם תיקנותו רבותינו לאמרו לאחר שמונה-עשרה, יאמרו אותו בתחילת שמונה-עשרה ? קושיא זו של התלמוד כבר תמהו עליה המפרשים בעין יעקב⁷ : בין שהتلמוד מודה שהפסוק יהיו לרצון הנאמר בסוף יוכל לומר בסוף, מה מקום יש לשאול למה לא קבועו בראש ?

Translation: the product of my mouth that I have said and it could be said before Shemona Esrei and it would mean, the product of my mouth that I am about to say. Since it could be said either before or after Shemona Esrei, what prompted our Sages to provide that it be recited after Shemona Esrei, it is just as appropriate to recite it before Shemona Esrei? This question by the Talmud was noted as being surprising by many commentators to the book: Ain Yaakov: Since the Talmud acknowledges that it is appropriate to recite the verse of Yibiyu L'Ratzon Imrei Phi after Shemona Esrei, why does the the Talmud challenge itself and ask why not say it before Shemona Esrei?

Source 16

והנה בירושלים פרק ד' הלכה ג' (דף ח ע"א) נאמר ר' יודן אמר תרוייהו קומי צלותיה, שהיא אומרת שני המקראות, את הפסוק ה' שפתץ תפחת וכייד תhalbתך ואת הפסוק יהיו לרצון אמרי פי והגין לבי לפניך, את שניהם היה אומר לפני שמונה-עשרה, ונמצאה לנו גם דוגמא למנาง זה של ר' יודן בסידר תפילה של ארץ ישראל שהוציא לאור ש' אסף מן לגונזה הקהירית, ושם כתובים שני הפסוקים הללו לפני שמונה עשרה⁸. ומכאן נראה שלא ר' יודן בלבד היה נהוג כן, אלא שהיה מנagger פשוט בארץ ישראל.

Translation: We should point out that we find in the Talmud Yerushalmi, Maseches Brachos Chapter 4, Halacha 3, that R. Yudan said: I recite both verses: i.e. Hashem Sifasei and Yibiyu L'Ratzon Imrei Phi before Shemona Esrei. We further find evidence in a Siddur that was discovered in the Cairo Geniza that S. Assaf published that this was the practice followed as part of Minhag Eretz Yisroel. That Siddur provided that both verses were to be recited before Shemona Esrei. Based on that discovery, we can suggest that R. Yudan was not the only one who followed that practice. It may have been the regular practice among those who followed Minhag Eretz Yisroel.

תפלה שחרית-101 Tefila 101

Source 17

אבל עדיין יש מקום לשאול על גופו של הדבר מה ראו לקבע את הפסוק „יהיו לרצון“ אם בתחילת ואם בסוף ? שאלה זו חשובה פשוטה, שפסקו זה הוא שירוי של מונמור יי”ט, שנשתיר במקומו לפני שמונה עשרה, והוא הנאולה העתיקה. וגם לאחר שכבר נתחבורה הברכה „מלך צור ישראל וגואלו“ פסוק זה במקומו נשאר עומד בנוסח ארץ-ישראל.⁹

Translation: Yet there is still room to ask concerning the core of the matter: what is the basis for reciting the verse of Yibiyu L'Ratzon Imrei Phi either before or at the end of Shemona Esrei? The answer is simple. This verse comes at the end of Chapter 19 of Tehillim, the model for the Brachos of Kriyas Shema. We can argue that in fact it remains in its place before Shemona Esrei and that is the original form of the Bracha of Geula. That means that when the Bracha of Melech Tzur Yisroel V'Go'Alo was composed , the verse of Yibiyu L'Ratzon Imrei Phi remained in its place, before Shemona Esrei in Minhag Eretz Yisroel.

Source 18

ועתה יש לשאול מה טעם נקבע הפסוק „ה’ שפתוי התפתח“ לפני שמונה עשרה, ומה טעם העבירו ממקומו את הפסוק „יהיו לרצון אמרי פי“ וקבעו לאחר שמונה עשרה. ונראה לומר בפירוש הדבר, שהפסוק „יהיו לרצון אמרי פי“ יש בו שני עניינים: עניין אחד הוא האמור בראשא : „יהיו לרצון אמרי פי והגון לב לנטיק“, שהוא ייחול הלב על קבלת התפילה. והעניין השני הוא הסיפה: „ה’ צורי וגואלי“. כיון שתוחבורה הברכה „ברוך אתה ה‘ מלך צור ישראל וגואלי“, נראתה הסיפה של הפסוק הזה תפלה, והראשא „יהיו לרצון אמרי פי“ הייתה לעיקר. והואיל „יהיו לרצון“ משמע בתחילת ומשמע לבסוף, ואף דוד פצמו לא אמרו אלא בסוף, כדברי ר' יהודה בריה דר"ש בן פזי בברכות דף ט, ב: הוAIL ולא אמרו דוד אלא לאחר י"ח פרשיות, נמצא שהוא לשון חיטום, לפיכך עשווהו חיתום לשמונה עשרה.

ולפי הדברים שאמרנו יוצא שמדובר יי”ט גופו שימוש בראשונה תפילה. והשאלה

Translation: Now we must ask: why was the verse of Hashem Sifasei Tiftach placed before Shemona Esrei and why did our Sages move the verse of Yibiyu L'Ratzon Imrei Phi from its place at the start of Shemona Esrei and move it to the end of Shemona Esrei? We must say that the verse of Yibiyu L'Ratzon Imrei Phi represents two themes: one theme is found in the first half of the verse: Yibiyu L'Ratzon Imrei Phi V'Hagyon Libi Lifanecha, meaning my heart hopes that G-d will accept my prayer. Because the second theme found in the second half of the verse: Hashem Tzuri V'Go'Ali, corresponded to the Bracha of Melech Tzur Yisroel V'Go'Alo, the theme of the second half of the verse was considered secondary to the first half and that the first half of Yibiyu L'Ratzon Imrei Phi V'Hagyon Libi Lifanecha, was primary. Since the first half was appropriate to be said either before or after Shemona Esrei and since King David left that verse for the end of Chapter 19 of Tehillim, as R. Yehudah son of R. Shimon Ben Pazzi in Brachos 9b said: since King David did not recite that verse until after eighteen previous chapters, it appears that those words were considered a concluding statement and so the verse was chosen to close Shemona Esrei.

According to what we have said, we can conclude that originally chapter 19 of Tehillim constituted a complete prayer.

תפלה שחרית-101 Tefila 101

Source 19

שאלו על ברכות שמע, מה עניין מאורות אצל תורה, לא על ברכות התפילה יש לשאול כה, אלא על המומור. וכך אנו יוצאים מתחום התפילה ונכנסים לתחום המקרא.

Translation: and the question that was asked about the Brachos of Kriyas Shema, why place the theme of the creation of the luminaries near the giving of the Torah is not just a question about the Siddur-you need to ask the same question about this chapter of Tehillim. That leads us out of our discussion concerning Tefila and into the field of Biblical interpretation.

Source 20

נהלכו חוקרי המקרא בדעתיהם בדבר מזמור י"ט; יש אומרים שאינו גוף אחד מהתחלת הויתו, אלא נתחבריו בו שני פרקים ושניהם: הפרק הראשון אלו שבעת הפסוקים הראשונים שעוגנים שבת המاورות, והפרק השני מפסיק ח' ואילך, שעוניינו שבת התורה. לחלוקת זו מסיימת גם הבדיקה הספרותית, שכן שני חלקים הללו שונים זה מזה במנגיהם הספרותי. שהחלק הראשון עשוי בפסוקים בעלי הקבלה מושלמת, מה שאין כן החלק השני. כך היא דעת גראץ¹⁰, גונקל¹¹, בריגט¹², קויטל¹³, בוטנוואר¹⁴ ואחרים. ולדעתם הרישוא של המומור, על המاورות, הוא הקודם; והסיפה, על התורה, הוא המאוחר. ויש מן החוקרים האומרים שמומור זה גוף אחד הארץ, כך דעת היציג, קראמר, מאורר ואחרים, ריש מי שאינו ידוע להכريع¹⁵.

Translation: Biblical scholars are divided concerning their understanding of Chapter 19 of Tehillim. Some view it as not having been composed at one time but that at some point two chapters with two themes were combined. The first chapter consisted of the first seven verses whose theme is praise of G-d for creating the luminaries while the second chapter consisted of the last eight verses whose theme is praise for giving the Torah. This division can be supported from the literary style of the chapter since the two sections differ in literary style. The first section consists of verses that are a perfect comparison which is not found in the second section. That is the opinion of Graetz, Gunkel, Briggs, Kittel, Buttenweiser and others. In their opinion, the first half, that concerns the luminaries, was composed first and the second half, concerning the Torah was composed later. Other Biblical Scholars view the chapter as representing a single composition. That is the opinion of Hitzig, Kramer, Maurer and others while some are not sure.

Source 21

תינוך לדעת החוקרים האומרים שמזמור י"ט אחד ואני שניים, אבל לדעת האומרים שמזמור י"ט אחד שהם שניים לפחות, האיך נטל בעל התהלים שני מזמורים שהם שונים זה מזה בעניינים ובצורותם, וסמכם יחד, ועשאם למזמור אחד? אבל על פי מה שאמरנו תחיליה אפשר לישב את הkowskiיא הנותן, שמזמור י"ט שימוש בתחילת מעין חפילת יוצר. ולא נזכרו שני המזמורים והוא לאחדים אלא על ידי המתפללים, הלוים בדוכנים וישראל במעמדם, שהיו אמורים תחיליה מזמור של שבת על המاورות וסמכו לו מזמור של שבת על התורה והמצוות. בפיהם זבלבבם של אלה נעשו שני המזמורים למזמור אחד, וכך נכתב הספר¹⁶.

תפלה شهرית-101 Tefila 101

Translation: The opinion of those scholars who opine that chapter 19 was composed at one time is fine but according to those who believe the chapter was composed in two phases it is difficult to explain why the composer of Tehillim combined two chapters that are different in theme and style. However based on what I have written, that at first chapter 19 served as a stand alone morning prayer, we can answer that question. The two chapters were combined by those who prayed; the Leviim who were serving in the Beis Hamikdash and the Jews who came to serve each week at the Beis Hamikdash (Ha'Ma'Amados). They would first say the chapter that praised the creation of the luminaries and then continued with praise for the giving of the Torah and the Mitzvos. Through their mouths and their hearts they brought the two chapters together and then the one who compiled the written version of Tehillim combined the two.

Source 22

זה הכלל: ברכות יוצרו למדן יוסדי ההפילה ממומoor י"ט שבתהלים,
והוא ששימש בידם חותם חכנית לחבר אותו על פיו. ובשם שמוoor י"ט שהיה
לפניהם אחד היה וחתום היה, כך תפילה יוצר לא ברכה ניתנה אלא
חתומה ניתנת.

Translation: This is the conclusion: Those who composed the Brachos of Kriyas Shema derived them from chapter 19 of Tehillim and it served as the model for them. And just as Chapter 19 was before them as a single unit so too they viewed the Brachos of Kriyas Shema as one unit.